

intelligence, digitalization and automation. Academic mobility promotes the exchange of experience and adaptation of advanced methods. Youth is actively involved in international programs, grant activities and startups, which stimulates economic development and self-employment. Involving young professionals in the formation of agricultural policy is key to the sustainable development of the industry. Analysis of the challenges faced by youth in starting an agribusiness will contribute to effective support mechanisms, increasing employment and strengthening the country's agricultural potential.

Ключові слова: *agricultural policy, agricultural sector, youth, sustainable development, entrepreneurship, international cooperation.*

Науковий керівник:

Борко Т.М.

канд. пед. наук, доцент, доцент

кафедри економічної теорії і суспільних наук,

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 378:631.1(477)

Роль та проблематика освітніх програм у підготовці молоді для роботи в агропромисловому комплексі

Анастасія Алієва,

здобувачка вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *метою дослідження є аналіз ефективності освітніх програм у підготовці молодих спеціалістів для агропромислового комплексу (АПК), а також визначення перспектив їх удосконалення з урахуванням світового досвіду та сучасних технологій.*

Ключові слова: *аграрна освіта, агропромисловий комплекс, освітні програми, підготовка кадрів, реформування.*

Аграрний сектор завжди відігравав ключову роль в економіці України як аграрної країни, забезпечуючи продовольчу безпеку та формуючи значну частину експорту. Однак, щоб цей сектор й надалі залишався конкурентоспроможним, країні необхідно готувати нове покоління фахівців, здатних працювати в сучасних реаліях сільського господарства. Це і є причиною, чому питання якості освітніх програм, які формують ці кадри, набуває особливого значення.

Сьогодні молодь все рідше бачить своє майбутнє в аграрній сфері. Часто робота в АПК асоціюється з важкими умовами праці, недостатньою зарплатою та відсутністю перспектив. Водночас сучасне сільське господарство все більше спирається на технології: автоматизацію процесів, точне землеробство, використання дронів і штучного інтелекту. Це відкриває нові можливості для

молодих спеціалістів, але нинішня освітня система має встигати за цими змінами.

Як зазначає кандидат економічних наук, професор Євген Качан, ключовою метою для агропромислового комплексу є збільшення обсягів сільськогосподарського виробництва, стабільне забезпечення країни продовольством і сировиною, а також об'єднання зусиль усіх секторів галузі задля досягнення високих економічних результатів та успішного виходу на міжнародні ринки. [3, с. 350].

Важливим фактором стабільного розвитку галузі є якісна підготовка кадрів. Освіта для АПК реалізується через систему університетських та коледжних програм, а також курсів підвищення кваліфікації. В Україні функціонує понад 20 спеціалізованих аграрних закладів вищої освіти, серед яких Національний університет біоресурсів і природокористування України, Львівський національний аграрний університет та Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва.

Значну роль у підготовці кадрів відіграє державна підтримка. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII передбачає механізми післядипломного навчання для вдосконалення професійних компетентностей спеціалістів: «...цей Закон встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, створює умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу з закладами вищої освіти на принципах автономії закладів вищої освіти, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях» [2]. Крім того, освітні ініціативи таких підприємств, як «Миронівський хлібопродукт», забезпечують можливості для студентів проходження практики з перспективою працевлаштування.

Однак, сучасна система вітчизняної аграрної освіти поки зберігає занадто багато ознак колишньої, застарілої моделі освіти і не відповідає реаліям сьогодення. Академік Національної академії педагогічних наук України та Національної академії аграрних наук України, доктор педагогічних наук Станіслав Ніколаєнко попереджує, що подальше збереження такої ситуації може мати критичні наслідки, адже це може призвести до повного занепаду системи підготовки спеціалістів для сільської місцевості, що, своєю чергою, спричинить втрату її потенціалу. Модернізація аграрного виробництва та відновленням українських сіл має відбуватися паралельно з відповідними до них змінами в аграрній освіті та науці.

Зараз спостерігається поширена тенденція: близько 70% випускників аграрних вишів знаходять роботу в аграрному секторі, проте вже після першого року роботи змінюють сферу діяльності. Це зумовлено низкою факторів, наприклад таких як відсутність належної соціальної інфраструктури в сільській місцевості, що ускладнює або навіть унеможливорює комфортне проживання молодих спеціалістів; низький рівень технологічного забезпечення робочих

місць; недостатня оплата праці; а також застаріла та примітивна матеріально-технічна база навчально-дослідних господарств, що не відповідає сучасним стандартам підготовки фахівців [1].

Обмежене фінансування, виділене на розвиток матеріально-технічної бази протягом останніх десятиліть, призвело до того, що зараз навчальні заклади практично не мають сучасної матеріально-технічної бази (техніки, обладнання, лабораторій тощо), необхідної для підготовки висококваліфікованих фахівців, використання сучасних методів досліджень в генній інженерії, біотехнологіях.

Академік Національної академії педагогічних наук України та Національної академії аграрних наук України, доктор педагогічних наук Станіслав Ніколаєнко вважає, що нині аграрна освіта в Україні має ряд суттєвих недоліків. Зокрема, нинішня система підготовки фахівців є малогнучкою, застарілою та часто відірваною від актуальних потреб та тенденцій науки й виробництва. Вона продовжує зосереджуватися переважно на підготовці кадрів лише для великих підприємств за тією ж самою моделлю, що залишилася ще з радянських часів. Реформування навчального процесу відбувається занадто повільно утворюючи прірву між теорією, аграрною наукою і навчальним процесом. При цьому ж приватний сектор не виявляє достатньої зацікавленості у співпраці з освітніми установами, а самі аграрні виші не завжди спроможні задовольнити запити бізнесу. Значна частина керівників підприємств сприймає професійні кадри як вже готовий ресурс, не беручи активної участі в розвитку освіти та науки через підтримку навчальних закладів [1].

Інноваційні підходи до освіти передбачають впровадження цифрових технологій, автоматизацію навчального процесу та використання штучного інтелекту. Країни, які впроваджують цифрові методики в аграрну освіту, демонструють вищі показники продуктивності сільського господарства. Використання агродронів, систем моніторингу врожайності, автоматизованого контролю за зрошенням – це лише частина технологій, які повинні інтегруватися у навчальні програми для підготовки сучасних спеціалістів.

Список використаних джерел:

1. Ніколаєнко С. Аграрна освіта і наука в Україні в умовах євроінтеграції: проблеми та виклики / С. Ніколаєнко // Вища школа. – К., 2015. – № 11/12 (137). – С. 19–28. URL: <https://nubip.edu.ua/node/18498>
2. Закон України «Про вищу освіту». Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Качан Є. Регіональна економіка: підручник / Є.П. Качан. – К. : Знання, 2011. – 670 с.

***Abstract:** The purpose of the study is to analyse the effectiveness of educational programmes in training young specialists for the agro-industrial complex (AIC), as well as to identify prospects for their improvement, taking into account international experience and modern technologies.*

Keywords: agrarian education, agro-industrial complex, educational programmes, personnel training, reforms.

Науковий керівник:
Конопляник Д.О.,
*асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 338.43:65.012.3

Сучасні практики управління в аграрному секторі: як молоді менеджери сприяють змінам

Тіна Бобик,
здобувачка вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: у роботі представлено залучення молоді до розвитку аграрного сектору та її вплив на його сталий розвиток. Проаналізовано ключові фактори успішної інтеграції молоді в інноваційні процеси, зокрема впровадження новітніх технологій. Наголошено на необхідності створення сприятливих умов для підтримки молодих фахівців і новаторів у сільському господарстві.

Ключові слова: молодь, підприємство, аграрний сектор України, менеджер, менторство, сільське господарство, інновації.

Сучасний аграрний сектор України активно запроваджує новітні технології та пристосовується до нових викликів. Однією з основних тенденцій є скорочення витрат завдяки більш ефективним технологіям, який дозволяє досягати кращих результатів при менших витратах. Також є перехід від виробництва сировини, до виробництва продукції з доданою вартістю, що забезпечує конкурентоспроможність на глобальних ринках. Технологічний розвиток в сільськогосподарському секторі фокусується на використанні хмарних рішень, обробці великих масивів даних і запровадженні «інтернету